

સૂચના : (૧) પ્રશ્ન ક્રમાંક ૧ થી ૮ માંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક પ્રશ્નના ૧૪ ગુણ છે.
(૨) પ્રશ્ન ક્રમાંક ૯ ફરજિયાત છે. તેના ૮ ગુણ છે.

૧. 'યોગ' શબ્દનો અર્થ સમજાવી સાંખ્ય અને યોગ વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
૨. યોગ સાહિત્યનો પરિચય આપી યોગનો હેતુ સમજાવો.
૩. ચિત્તભૂમિઓની સમજૂતી આપો.
૪. વિપર્યય અને વિકલ્પ ચિત્તવૃત્તિઓ સમજાવો.
૫. ચિત્તવૃત્તિનિરોધના ઉપાય તરીકે અભ્યાસ અને વૈરાગ્ય સમજાવો.
૬. ચિત્તની સ્થિરતા સાધવામાં નડતા અંતરાયો સમજાવો.
૭. યમ અને નિયમની સમજૂતી આપો.
૮. અષ્ટાંગયોગના ત્રણ અંતરંગ સમજાવો.

૯. નીચેના પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો :

૧. કઠોપનિષદમાં 'યોગ' શબ્દનો અર્થ શું છે?
૨. પતંજલિ 'યોગ' શબ્દનો શું અર્થ કરે છે?
૩. યોગ દર્શન સાંખ્ય દર્શને સ્વીકારેલા તત્વોથી અતિરિક્ત કયું તત્વ સ્વીકારે છે?
૪. સુખ-દુઃખના અનુભવની ચિત્તમાં પડતી છાપ એટલે શું?
૫. ચિત્તના વિષયાકાર પરિણામને શું કહે છે?
૬. યોગ દર્શન કયા પ્રમાણ સ્વીકારે છે?
૭. વૈરાગ્યના બે પ્રકારો જણાવો.
૮. અષ્ટાંગયોગના પંચ બહિરંગના નામ જણાવો.

English Version

Instruction : (1) Write answers of any Three from question no. 1 to 8.

Each question carries 14 marks.

(2) Question 9 is compulsory. It carries 8 marks.

1. Explain the meaning of a word 'Yoga' and clarify the relation between Samkhya and Yoga.
2. Give introduction to literature of Yoga and explain the purpose of Yoga.
3. Explain Chittabhumi.
4. Explain Viparyaya and Vikalpa Chittavrutti.
5. Explain the Abhyas and Vairagya as a means of Chittavruttinirodha.
6. Explain the obstacles to achieve steadiness of Chitta.
7. Explain Yama and Niyama.
8. Explain three Antarang of Ashtangyoga.

9. Write answers in one or two sentences of Any Four from the following questions:

1. What is the meaning of a word 'Yoga' in Kathopanishad?
2. What is the meaning of a word 'Yoga' according to Patanjali?
3. Which element Yoga philosophy accepts other than elements accepted by Samkhya philosophy?
4. What is called the impression on chitta by the experience of pleasure-pain?
5. What is called the result of Chitta become in the form of an object?
6. Which Pramans are accepted by Yogadarshan?
7. State the two kinds of Vairagya.
8. State the name Panchbahirang of Ashtangyoga.

N261 - 3

સૂચના : પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે વિષય પર નિબંધ લખો :

૧. સામાજિક વિજ્ઞાનોમાં અનુભવવાદી અને વાસ્તવવાદી તત્ત્વજ્ઞાન.
૨. કુહન-પોપર વિવાદ.
૩. આધુનિક ભારતીય તત્ત્વજ્ઞાનની લાક્ષણિકતાઓ.
૪. વિવેકાનંદનું વ્યાવહારિક વેદાંત.
૫. અષ્ટાંગ યોગ.

English Version

Instruction : Each question carry equal marks.

Write essays on any two of the following :

1. Positivist and realist philosophy of social sciences.
2. Kuhn-Popper controversy.
3. Characteristics of modern Indian thought.
4. Vivekananda's theory of practical Vedanta.
5. Ashtanga Yoga.

P. T. O.

N261-4

ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.

એમ.એ. સેમિસ્ટર - ૧ પરીક્ષા, નવેમ્બર, ૨૦૨૨

વિષય : તત્ત્વજ્ઞાન, PHI406, Essays (Old)

સમય : ૨ કલાક

(For External Students Only) કુલ ગુણ - ૫૦

સૂચના : પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે વિષય પર નિબંધ લખો :

૧. ન્યાયદર્શન અનુસાર પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ
૨. હેત્વાભાસ.
૩. શ્રી અરવિંદનો ઉત્કાંતિવાદ.
૪. શંકરચાર્યનો માયાવાદ.
૫. બૌદ્ધદર્શનનો આર્ય અષ્ટાંગિક માર્ગ.

English Version

Instruction : Each question carry equal marks.

Write essays on any two of the following :

1. Nyaya view on perception.
 2. Fallacies of Inference.
 3. Aurobindo's Theory of Evolution.
 4. Shankaracharya's view of Mayavada.
 5. Arya Ashtangik Marga of Buddhism.
-